

„AZ ÉPÍTETT ÖRÖKSÉG ÉS A TELEPÜLÉSKÉP A MAI HASZNÁLAT JEGYÉBEN”

– a Magyarországi Tájházak Szövetsége

XIII. Országos Szakmai Konferenciája és Találkozója

2015. október 1-3., Balassagyarmat - Terény

Program:

2015. október 1., csütörtök

- 15.00 – 16.00 Regisztráció – Balassagyarmat, Palóc Múzeum (Palóc liget 1.),
- 16.00 – 18.00 Balassagyarmat, múzeumi séta: a „Palóc ház” (szabadtéri gyűjtemény), valamint a Palóc Múzeum állandó kiállításainak a megtekintése
- 18.00 – Indulás Terénybe, ahol a szállások elfoglalását követően vacsora, majd baráti találkozó

2015. október 2., péntek

Terény, Johannita Közösségi Ház (Arany János út 74.)

Konferencia:

„Az épített örökség és a településkép a mai használat jegyében”.

- 8.30 – 9.30 Regisztráció
- 9.30 – 10.00 **Ünnepélyes megnyitó a terényi Kalácska Népdalkör közreműködésével, köszöntők: Dr. Páll István (elnök, Tájházszövetség), Brozsó Andrásné (Terény polgármestere), Dr. Cseri Miklós (Szabadtéri Néprajzi Múzeum, főigazgató, miniszteri biztos), Eperjesi Tamás (Herman Ottó Intézet, igazgató) Az „Év tájháza” díj átadása**
- 10.00 – 10.20 **Eperjesi Tamás (Herman Ottó Intézet, igazgató):** Vidékfejlesztés és Nemzeti Értékek
- 10.25 – 10.45 **Dr. Cseri Miklós (Szabadtéri Néprajzi Múzeum, főigazgató, miniszteri biztos):** A táj hagyományos építkezésének hatása a modern falusi építkezésre
- 10.50 – 11.10 **Nagy Gergely (ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság Egyesület, tiszteletbeli elnök):** Helyi értéket képviselő örökségi értékek fennmaradása és megőrzése
- 11.15 – 11.35 **Dr. Bereczki Ibolya (Szabadtéri Néprajzi Múzeum, főigazgató helyettes):** Tájházaink bővülő szerepköre az értékőrzésben
- 11.35 – 11.50 Szünet
- 11.50 – 12.10 **Fáy Dániel (Falufejlesztési Társaság, elnök):** Jó gyakorlatok az épített örökség és a településkép egymásra hatásának példáiból.

- 12.15 – 12.30 **Dr. Páll István** (*Sóstói Múzeumfalva, ny. igazgató*): Hagyományos falukép visszaállítási kísérletek az Encsi Kistérség településein az ezredforduló után
- 12.35 – 12.50 **Furu Árpád** (*Transylvania Trust Alapítvány, programfelelős*) - **Szilágyi Klára** (*Torockó Értékvédő Program, szakértő*): A torockói gyakorlat. Egy erdélyi falu hagyományos utcaképének visszaállítását követő élet a falak mögött
- 12.55 – 13.10 **Dr. Kéri Ildikó Erzsébet – dr. Kéri Gáspár** (*Gálospetri Magyar Tájház, tulajdonos*): Egy porta teljes rekonstrukciójának hatása a településképre.
- 13.15 – 13.30 **Koleszár Krisztián** (*Galyasági Településszövetség, titkár*): Ófalumentés Bódvaszilason 2010 - 2015
- 13.30 – 14.30 **Ebéd**

Terényi Faluséta

- 14.30 – 15:30 **Népművészeti és kézműves bemutatók a Szlovák Nemzetiségi Tájházban.**
- **Köszöntő: Oczot Pálné Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat Elnök**
 - **Libás játék** helyi gyűjtés alapján: 1-4. évf. iskolások műsora
 - **Tájház megtekintése és bemutatók:** helyi népviseletbe öltöztetés, időszakos kiállítások: helyi viseletbe öltöztetett babák, kézi horgolás, ütőfás mézeskalács, kézműves foglalkoztató ház attrakció bemutatója-kosárfonás, Ízek háza attrakció-lekvár, szörpkestoló
 - **Laskasütés masinán, mákos kukorica** (*Ifjúsági és Gyermekönkormányzat, Terényi Egyedülállók Közössége, Szlovák Klub*)
 - **Helyi termékek vására**
- 15:30-16:30 **„Terényi helyi védelem alatt álló épületek homlokzat felújítása” pályázathoz kapcsolódó bemutatók (attrakciók) megtekintése: (20-25 fős csoportokban vezetővel):**
- 1. csoport: Citerás ház - Betyár ház - Menyasszony stafíringja
 - 2. csoport: Kerti tanösvény - Muzsika háza - Cukor ház
 - 3. csoport: Fáy Aladár akvarelljei - Szabadkéményes parasztház - Csipkemúzeum

Szakmai konferencia folytatása:

- 16.45: **Közgyűlés (1. időpont)**
- 17:00 – 18:30 **Épület felújítás és értékőrzés műemléki környezetben.** Tájházak sikeres pályázati programjainak bemutatása
- 18.30: **Közgyűlés (Határozatképtelenség esetére vonatkozó időpont)**
- 19.00 – **Vacsora, hagyományőrző műsor, baráti találkozó**
Fírer parasztporta (Zrínyi u 17.) – vendégségben az www.iranytereny.hu vállalkozásnál (kb. 5-10 perc séta a konferenciateremtől)
Falusi mulatság helyi gyűjtésű mesével, dallal, tánccal

További információ és jelentkezés: Hegedűsné Majnár Márta ügyvezető elnök, Magyarországi Tájházak Szövetsége, majnarmarti@t-online.hu

2015. október 3. (szombat)

Tanulmányi kirándulás

Útvonal és tervezett program:

8.00 – **Terény**

8.30 – 10.00: **Kétbodony Tájház**

Az 1897-ben épült szlovák tájház az 1900-as évek elejének megfelelően berendezett parasztház. Házigazdánktól hallhatunk a szlovákok és magyarok évszázados együttéléséről, s bemutatják számunka a kenderfeldolgozást, a szövés – fonás mesterségét, hisz a 250 éves szövőszéken ma is eredeti kétbodonyi motívumokat szőnek az asszonyok. A viselet bemutató során akár csoportunkból is magára öltheti valaki a korabeli ruhadarabokat.

10.30 – 11.00: **Bánk, Szlovák Tájház**

A Szlovák Nemzetiségi Kiállítás egy régi szabadkéményes parasztházban mutatja be a helyi szlovákság XIX. századi életét, viseletét, berendezéseit, használati tárgyait.

A XIX. század végén épült vegyes falazatú, poltári cseréppel fedett szabadkéményes parasztházban a környék zömében evangélikus szlovák lakosságának életét mutatják be. A szoba, a konyha és a kamra berendezése egy közepes gazdaságú, gyermektelen házaspár otthonát tárja elénk XX. század eleji állapotában.

11.30 – 12.00: **Szügy, Faluház:**

A múzeum a helyi tárgyi emlékeket gyűjti és mutatja be. Így láthatjuk egy palóc ház berendezését és a mezőgazdasághoz, gazdálkodáshoz kötődő tárgyakat.

12.30 – 13.30: **Ebéd (Balassagyarmat)**

14.00 – 16.00: **Varsány, Falumúzeum, Kézműves Porta**

Az ó-faluban álló paraszt házak egyikében került kialakításra a Falumúzeum. Az épület 1895-ben épült, utolsó tulajdonosa, Szép Erzsébet (Böksi néni) 1997-ben Varsány Község Önkormányzatának ajándékozta. Az önkormányzat vállalta az épület karbantartását és 2000. évben felújította.

A Kézműves Porta ugyancsak egy palóc kontyos parasztházban található, ahol fafaragó- és egy kovácsmesterséget bemutató műhely kapott helyet

17.00: **Terény**

Október 4-re, vasárnapra önálló szervezésű programként ajánljuk:

- **Terény:** Orsós Magnó Múzeum: Jelenleg 430 db különböző típusú készüléket mutat be a múzeum, amelynek minden darabja működik! A gyűjtemény 21 gyártó országból és több mint 160 gyártó cégtől származó magnetofont mutat be. Ezzel a múzeumban látható kiállítási anyag a VILÁG LEGNAGYOBB ORSÓS MAGNÓ GYŰJTEMÉNYE! (Célszerű a telefonos bejelentkezés: 06-35-348 261)

- Mohora:

- Tolnay Klári Emlékház (<http://tolnayegyesulet.shp.hu/hpc/web.php?a=tolnayegyesulet>)

- Mauks Ilona Emlékház: *a kiállításnak helyet adó házban lakott Mauks Mátyás fősolgabíró, mohorai földbirtokos, akinek Ilona nevű lányát Mikszáth Kálmán vette feleségül.*

- Evangélikus Templom: *Mikszáth Kálmán 1883-ban a mohorai evangélikus templomban kötött másodszer házasságot Mauks Ilonával. Ennek emlékére Mauks Ilona egy oltárterítőt hímzett a templom javára, melyet néhány évvel ezelőttig még rendszeresen használt a gyülekezet. A templomban megtekinthető a házassági anyakönyv bejegyzésének másolata is.*

- **Csesztve:** Madách Imre Emlékmúzeum (<http://www.mire.hu/hu/museums/13>)